Raad van State, arrest van 14 november 2025, nr. 264.828, vzw Ligue des droits humains e.a.

FEITEN

Het Brussels reglement van 28 maart 2022 verbood het bedelen met kinderen. Verschillende verenigingen vorderden de schorsing en vernietiging van de betrokken artikelen. In 2023 verwierp de Raad van State de vordering tot schorsing[1], waarna slechts een van de vereniging – Ligue des droits humains – de procedure voor de vernietiging van het bedelverbod verderzette.

De Ligue stelde dat de stad Brussel haar bevoegdheden had overschreden. Het lokale reglement legde immers een administratieve geldboete op (van maximaal 350 euro) voor de exploitatie van anderen, een gedraging die al strafbaar is gesteld in het Strafwetboek. Gemeenten zijn niet bevoegd om administratieve sancties op te leggen voor iets dat al bij wet wordt bestraft.

BESLISSING

De Raad van State volgt de redenering van de Ligue en vernietigt de artikelen die bedelen met kinderen verbieden.

MOTIVERING

De betrokken maatregel had een zeer breed toepassingsgebied, aangezien het de administratieve bestraffing mogelijk maakte van eenieder die in het openbaar giften van voorbijgangers vroeg en daarbij vergezeld was van een minderjarige jonger dan zestien jaar. In tegenstelling tot het Strafwetboek, hield de maatregel geen rekening met de omstandigheden waarin de minderjarige de bedelende persoon vergezelde. De maatregel was automatisch van toepassing zonder enige toetsing aan het al dan niet aanwezig zijn van dwang, uitbuiting of zelfs mensenhandel.

---

[1] Raad van State 26 januari 2023, nr. 255.608.

RUIMERE CONTEXT

België Bedelen werd in 1993 uit de strafwet geschrapt, als gevolg van een veranderde maatschappelijke visie op bedelen: een gebrek aan middelen kon niet langer als misdaad worden gekwalificeerd. De wetgever koos voor een benadering waarbij iemand die bedelt niet gestraft, maar geholpen moet worden bij zijn of haar maatschappelijke integratie. De nadruk op sociale bescherming, in plaats van juridische restricties voor mensen in armoede, sluit aan bij de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en bij de richtlijnen van het mensenrechtencomité van de Verenigde Naties.

Ondanks de intenties van de wetgever en die internationale context, ontstond in België een wildgroei aan lokale bedelreglementen. Gemeenten mogen bepaalde vormen van bedelen weliswaar verbieden ter bescherming van de openbare orde (openbare rust, veiligheid en gezondheid) en ter voorkoming van hinder of gevaar voor derden, maar zij zijn daarbij gebonden aan een juridisch kader dat werd uitgetekend in de rechtspraak van de Raad van State en het EHRM. Uit een gezamenlijk onderzoek van het *Steunpunt tot bestrijding van armoede* en het *FIRM* bleek evenwel dat 253 lokale reglementen (in 2022) niet in overeenstemming waren met dat geldende juridische kader.

In deze zaak bevestigt de Raad van State wat het ook al eerder besliste: een verbod om te bedelen in het gezelschap van minderjarigen, of door minderjarigen, gaat juridisch te ver. Omdat bedelen met minderjarigen op zich niet beschouwd kan worden als een aantasting van de openbare orde, is het niet aan gemeenten om dit te verbieden. In deze context is nuance natuurlijk belangrijk. De gemeentelijke bevoegdheid kent haar grenzen, maar die begrenzing dient een welbepaald doel: burgers beschermen tegen administratieve willekeur. De stad probeerde in deze zaak sancties op te leggen voor iets dat al in de strafwet is opgenomen. Daartoe is de stad niet bevoegd. Dat betekent niet dat problematische situaties niet meer aangepakt kunnen worden. De exploitatie van minderjarigen blijft wel degelijk strafbaar, op voorwaarde dat er ook echt sprake is van uitbuiting. Dat iemand bedelt in het bijzijn van minderjarigen is op zich niet voldoende om van een dergelijk misdrijf te spreken. Buiten de context van exploitatie, moet ook voldoende gewaakt worden over het belang van het kind, waarbij er vooral aandacht moet zijn voor de onderliggende oorzaken van bedelen met kinderen: de armoedesituatie waarin de betrokken gezinnen zich bevinden. Deze gezinnen hebben nood aan ondersteuning, niet aan bestraffing.

Zie verder:

- Commère M., Belhaloumi M., Laurysen L. en Fastrez L. (2023). Bedelreglementen vanuit een mensenrechtenperspectief: Onderzoek naar bedelreglementen in België en de impact van het Lacatus-arrest en de rechtspraak van de Raad van State. In: *Tijdschrift Grondrechten en armoede*, nr. 2, mei 2023.
- Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en Federaal instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens, Bedelreglementen vanuit een mensenrechtenperspectief, Cahier rechtspraak nr. 3, mei 2023.
- Commère, M., Halflants, I., en Fastrez, L. (2026). Bedelen vanuit een mensenrechtenperspectief. In M. Schrooten, H. Deleu, & P. Debruyne (Red.), *Zichtbaar Onzichtbaar: Bedelen in onze samenleving*. Owl Press.

Trefwoorden: Bedelen – Bedelreglementen